

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ KEMIJE
učeni(ka)ca osnovnih i srednjih škola 2011.

PISANA ZADAĆA, 02. veljače 2011.

NAPOMENA:

1. Zadatci se rješavaju 120 minuta.
2. Dopušteno je koristiti samo onu tablicu periodnog sustava elemenata koja je dobivena od gradskoga povjerenstva.
3. Zadatci se moraju rješavati na mjestu predviđenom za taj zadatak (**ne** koristiti dodatne papiere). Ako nema dovoljno mjesta za rješavanje zadatka, može se koristiti poledina prethodne stranice.
4. Odgovori na postavljena pitanja ili račun (kompletan) **moraju** biti pisani kemijskom olovkom ili tintom plave boje, jer se u protivnom neće uzimati u obzir pri bodovanju. Ispravljeni odgovori se ne vrjednuju.

Prijavu ispuniti tiskanim slovima!

Zaporka:
(pet brojeva i do sedam velikih slova)

POSTIGNUTI BODOVI :

Vrsta škole: 1. osnovna 5. srednja (Zaokruži 1. ili 5.)

Razred (napisati arapskim brojem):

Nadnevak:

**OTKINUTI OVAJ DIO PRIJAVE I STAVITI GA U OMOTNICU S NAPISANOM ZAPORKOM
PRIJAVU ISPUNITI TISKANIM SLOVIMA**

Zaporka:
(pet brojeva i do sedam velikih slova)

POSTIGNUTI BODOVI :

Ime i prezime učeni(ka)ce:

Puni naziv škole:

Adresa škole:

Grad u kojem je škola:

Županija:

Vrsta škole: 1. osnovna 5. srednja
(Zaokruži 1. ili 5.)

Razred (napisati arapskim brojem):

Ime i prezime mentor(a)ice:

Naputak školskom povjerenstvu:

Ovaj dio prijave treba spojiti s pisanim zadaćom svakog učeni(ka)ce nakon bodovanja. Podatci su važni radi računalne obrade podataka o učeni(ku)ci koji će biti pozvani na županijsko natjecanje.

1

PERIODNI SUSTAV ELEMENATA

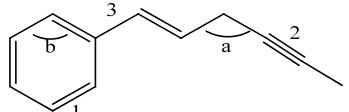
17 18

H 1.00797 1	He 4.0026 2
Li 6.939 3	Be 9.01122 4
Na 22.9898 11	Mg 24.312 12
K 39.102 19	Ca 40.08 20
Rb 85.47 37	Sr 87.62 38
Cs 132.905 55	Ba 137.34 56
Fr (223) 87	Ra (226) 88

H 1.00797 1	He 4.0026 2
Li 6.939 3	Be 9.01122 4
Na 22.9898 11	Mg 24.312 12
K 39.102 19	Ca 40.08 20
Rb 85.47 37	Sr 87.62 38
Cs 132.905 55	Ba 137.34 56
Fr (223) 87	Ra (226) 88

Lantanidi

Ce 140.12 58	Pr 140.907 59	Nd 144.24 60	Pm (147) 61	Sm 150.35 62	Eu 151.96 63	Gd 157.25 64	Tb 158.924 65	Dy 162.50 66	Ho 164.930 67	Er 167.26 68	Tm 168.934 69	Yb 173.04 70	Lu 174.97 71	
Aktinidi	Th 232.038 90	Pa 238.03 91	U (237) 92	NP (242) 93	Pu (243) 94	Am (247) 95	Cm (247) 96	Bk (266) 97	Cf (249) 98	Es (254) 99	Md (253) 100	No (256) 101	Lr (257) 102	103 (256)

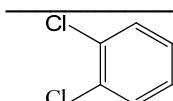
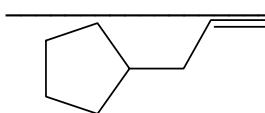
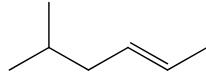
	ostv /	max 1,5
1. Na laboratorijskom stolu nalazi se smeđa staklena boca. Na naljepnici piše da je benzen u njoj. Koji se znak/ovi od ponuđenih mora/ju nalaziti na toj naljepnici?		
 <p>a) b) c) d) e) f)</p>	/1,5	1,5
2. Jedan od aromatskih spojeva je naftalen. Prikažite njegove rezonantne strukturne formule.		
Naftalen je bijela tvar koja burno reagira u struji kisika. Prikažite tu reakciju uz obvezno označavanje agregacijskih stanja.		
Koliki je volumen kisika potreban za potpuno izgaranje 10^{-2} mg naftalena pri 25 °C i tlaku od 0,95 bara?	/5,5	5,5
3. Slika predstavlja strukturu formulu nekog ugljikovodika.		
		
Koliko je π veza prisutno u toj molekuli? _____		
Koja C-C veza je najkraća u molekuli 1,2 ili 3 _____		
Koliko iznose vezni kutovi a i b i koja je to vrsta hibridizacije?		
Kut a _____ tip hibridizacije _____		
Kut b _____ tip hibridizacije _____	/4	4

UKUPNO BODOVA NA 1. STRANICI:

--	--

11

4. Odredite nazive spojeva:

/3

 3

5. Uravnotežite sljedeće jednadžbe pomoću parcijalnih redoks jednadžbi:

/8

 8

6. Koristeći vrijednosti standardnih reduksijskih potencijala, zaokruži točan/e odgovor/e

 E° / V

$\text{Zn}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^- \rightarrow \text{Zn}(\text{s})$	-0,76
$\text{Sn}^{2+}(\text{aq}) + 2\text{e}^- \rightarrow \text{Sn}(\text{s})$	-0,14
$\frac{1}{2}\text{I}_2(\text{aq}) + \text{e}^- \rightarrow \text{I}^-(\text{aq})$	+0,53
$\text{Ag}^+(\text{aq}) + \text{e}^- \rightarrow \text{Ag}(\text{s})$	+0,80

a) jod će reducirati Ag^+ u Ag

c) Ag^+ će oksidirati Zn u Zn^{2+}

b) kositar će reducirati Zn^{2+} u Zn

d) Sn će oksidirati I^- u I_2

/2

 2

UKUPNO BODOVA NA 2. STRANICI:

 13

- 7.** Za reakciju $A + B \rightarrow C + D$ energija aktivacije je 32 kJ/mol, a za unazadnu (povratnu) reakciju $C + D \rightarrow A + B$ iznosi 58 kJ/mol.
Je li polazna, prva reakcija endotermna ili egzotermna i koliko iznosi ta termodinamička promjena?

/2

 2

- 8.** U reakciji kisikovog fluorida s vodenom parom nastaje kisik i fluorovodik.
Prikažite tu kemijsku reakciju jednadžbom:
-

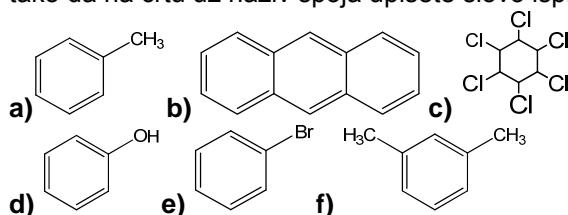
Koristeći zadane energije veze, izračunajte entalpiju veze O-F u kisikovom fluoridu, ako je za opisanu reakciju $\Delta_f H^\circ = -318 \text{ kJ mol}^{-1}$.

Veza	Entalpija veze /kJ mol ⁻¹
H-F	565
H-O	463
O=O	497

/3

 3

- 9.** Nazivima spojeva iz lijevog stupca pridružite odgovarajuću struktturnu formulu tako da na crtlu uz naziv spoja upišete slovo ispred formule.

 antracen lindan toluen ksilen

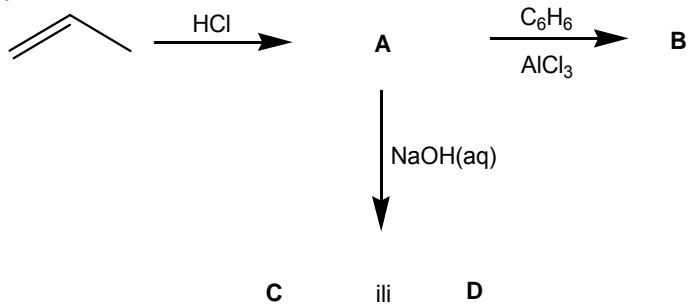
/2

 2

UKUPNO BODOVA NA 3. STRANICI:

 7

- 10.** Prikažite kemijskim jednadžbama prijelaz od reaktanta do produkata A, B, C i D u navedenoj shemi (upišite strukturne formule). Napišite nazive nastalih produkata.

A _____

B _____

C _____

D _____

/4

4

- 11.** U sljedećoj tablici dana su vrelišta izomera pentana. Napišite naziv izomera prema IUPAC-u te nacrtajte strukturu formulu koristeći vezne crtice.

Vrelište ($t^{\circ}\text{C}$)	Naziv izomera	Strukturna formula
36		
28		
10		

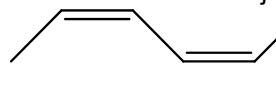
/3

3

UKUPNO BODOVA NA 4. STRANICI:

7

- 12.** Pazeci na stereokemiju napišite naziv sljedećeg spoja:

/1

		1
--	--	---

- 13.** Nacrtajte sve moguće geometrijske izomere hepta-2,4-diena.

/4

		4
--	--	---

- 14.** Što je katalizator u reakciji nitriranja benzena i zašto?

/1

		1
--	--	---

- 15.** Polimer PVC nastaje polimerizacijom vinil-klorida. Kolika je masa ugljika u 454 g PVC-a?

/1

		1
--	--	---

UKUPNO BODOVA NA 5. STRANICI:

		7
--	--	---

- 16.** Iz ispitivane otopine H_2S uzet je uzorak od 35 mL i nadopunjeno je vodom do 150 mL. U 20 mL tako pripređene otopine dodano je 40 mL otopine joda, masene koncentracije $y = 12,69 \text{ g L}^{-1}$. Za titraciju viška joda utrošeno je 10 mL otopine $0,06 \text{ mol dm}^{-3}$ natrijeva tiosulfata (natrijev tiosulfat i jod reagiraju u množinskom omjeru 1:1). Izračunajte množinsku koncentraciju H_2S u ispitivanoj otopini.

/5

5

1. stranica

+

2. stranica

+

3. stranica

+

4. stranica

+

5. stranica

+

6. stranica

ukupni bodovi

<input type="text"/>	50
----------------------	----

UKUPNO BODOVA NA 6. STRANICI:

5